

ΘΡΕΣΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΝΩΣΕΩΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ»

ΤΟ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΔΕΝ ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΙ ΤΗΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΝ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ένώ παρουσιάζει τήν Ορθόδοξον Έκκλησίαν όχι ως ζώσαν Πίστιν, αλλά ως αναπόσπαστον τμήμα τής ζωής τής πλειοψηφίας του λαού

Γ) Ανασκευή εσφαλμένων χαρακτηρισμών του ορθόδοξου χριστιανικού μαθήματος θρησκευτικών

Το ορθόδοξο χριστιανικό μάθημα θρησκευτικών χαρακτηρίσαν διάφοροι «ομολογιακοί». Ο χαρακτηρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί για τους εξής λόγους: α) δεν είναι δοκιμώσιμος ορθός, β) είναι δυνατόν να οδηγήσει στην παρεξήγηση ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία του Χριστού είναι απλώς μια από τις λεγόμενες «χριστιανικές ομολογίες» γ) εισάγει το ορθόδοξο μάθημα σε μία ευρύτερη ομάδα ρωμαϊκοκαθολικών και προτεσταντικών μαθημάτων, με τα οποία ούτε ως προς τις μεθόδους ούτε ως προς το περιεχόμενό ταυτίζεται, δ) είναι δυνατόν να δημιουργήσει στην παρεξήγηση, ότι δια του μαθήματος επιβάλλεται η υποκλίση προς ορθόδοξη χριστιανική ομολογία πίστωσης των μαθητών και των γονέων, ενώ η αλήθεια είναι ότι η ομολογία πιστεύει προηγουμένως χρονολογικά στο μαθητόν δια του βαπτιστάτου των μαθητών και συμβαδίζει χρονολογικά με το μάθημα δια της συμμετοχής των μαθητών και των οικογενών τους στην βεβαίωση του μαθήματος

Δ) Ανεδαφικές προτάσεις αλλαγής του περιεχομένου του ορθόδοξου χριστιανικού μαθήματος των θρησκευτικών

Όλες οι προτάσεις αλλαγής του χαρακτήρα του μαθήματος των θρησκευτικών στα ελληνικά σχολεία, τις οποίες ακολουθώ αναφέρονται έχουν το κοινό χαρακτηριστικό:

Επιμέλεια κ. Ηλία Δ. Μπίκου

στικό ότι συνεπάγονται τόσο την παραβίαση του ελληνικού συντάγματος όσο και του δύο διεθνών συμβάσεων τις οποίες έχουμε ήδη αναφέρει. Από μερικές ελλείψεις μάλιστα οι οποίες οδηγούν αναφορές στον Κύριο ήμων 'Ιησού Χριστό και στο μυστικό σώμα αυτού της Εκκλησίας. Η επιβολή από το κράτος οποιοδήποτε μαθήματος δεν θα χαρακτηρίζεται ορθόδοξο χριστιανικό, θα συνεπάγεται και άμεσο δικαίωμα απαλλαγής από αυτό όλων των ορθόδοξων χριστιανών.

Το λεγόμενο θρησκευτικό μάθημα παραθέτει με απόλυτο ουδέτερο τρόπο ιστορικά στοιχεία για όλες τις θρησκείες. Το μάθημα αυτό δεν αναπτύσσει κατά κανένα τρόπο την ήδη υπάρχουσα θρησκευτική συνείδηση του παιδιού, αντίθετα ενέχει τον κίνδυνο διασαλεύσεως της μέσω παραθέσεως πληθώρας στατιστικών στοιχείων ξένων προς τη ζωή και τη συνείδηση του και γι' αυτό οι πρώτοι οι οποίοι θα έχουν δικαίωμα απαλλαγής από αυτό θα είναι οι ορθόδοξοι χριστιανοί μαθητές.

Η πείρα έχει έδ' άλλου αποδείξει ότι οι μαθητές ελάχιστα ενδιαφέρονται για ένα τέτοιο είδους μάθημα. Το πρόγραμμα των μαθημάτων της Β' Λυκείου περιλαμβάνει και θρησκευτικό μάθημα, τα οποία, εφ' όσον διασφαλισθούν όλα, καλύτερα σχεδόν μισή σχολική χρονιά. Κι όμως προξενούν στους μαθητές κόπωση και δυσανασχέτηση, διότι περιέχουν στοιχεία τελείως ξένα προς τη ζωή και την εμπειρία

τους. Μετά από τρεις διδακτικές ώρες ερωτούν επιμόνωσ: «κύριε, ποτε θα επιστρέψουμε στα δικά μας;»

Ένα τέτοιο μάθημα, επειδή δεν θα καλλιεργούσε την ήδη υπάρχουσα θρησκευτική εμπειρία των μαθητών και θα φρόντωνε το μάλο τους με στοιχεία ξένα προς τη ζωή τους, θα κατανοούσε καθαρά εγκεφαλικά και θα έπαυε να είναι βιωματικό. Κατά συνέπεια θα έπαυε και η μοναδικότητα της σχέσεως του θεολόγου καθηγητή με τους μαθητές του. Πολύ συχνά ο θεολόγος καθηγητής γίνεται ο άτυπος, πλην όμως ουσιαστικός σύμβουλος καθηγητής των μαθητών για διάφορα προβλήματα, τα οποία έχουν και τους βαρύνουν. Τόν εμπιστεύονται και τόν προσεγγίζουν, διότι η ψυχή του αποζητεί κάποιο στήριγμα: Το ορθόδοξο χριστιανικό μάθημα καλλιεργεί τη σχέση αυτή. Γι' αυτό μάθημα καταστράφη, θα παύσει και αυτή η σχέση εμπιστοσύνης να υπάρχει!

Τα αυτά αποτελέσματα θα έχουν και το προτεινόμενο μεικτό ορθόδοξο και θρησκευτικό μάθημα, όπως και το προτεινόμενο μάθημα σε τρεις κύκλους: ορθόδοξο, ρωμαϊκοκαθολικό-προτεσταντικό, θρησκευτικό». Σε αυτούς τους τύπους μαθημάτων, με την απάτηλη προσδοκία να καταστεί το μάθημα υποχρεωτικό για όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές, θα μειωθεί δραματικά η ορθόδοξη χριστιανική παιδεία, και παρ' όλα αυτά το μάθημα δεν θα παραμείνει υποχρεωτικό για όλους, ο καθένας θα απαλλάσσεται για δικούς του λόγους, ο ορθόδοξος χριστιανός επειδή το μάθημα δεν θα είναι πιά ορθόδοξο χριστιανικό, ο ρωμαϊκοκαθολικός επειδή παρ' όλα αυτά το μάθημα δεν θα έχει γίνει ρωμαϊκοκαθολικό, ο μουσουλμάνος επειδή το μάθημα δεν θα είναι μουσουλμανικό κ.ο.κ.

Η ορθόδοξη πίστη και ζωή αποτελεί διαχρονική ιστορία των Ελλήνων και της Έλλάδας. Αυτός είναι ένας λόγος, ώστε να διδάσκει της πολιτιστική ιστορία ακόμη και αν παύσει να αποτελεί ζώσα πίστη των Ελλήνων. Δεν είναι όμως δυνατόν να αποτελείς δικαιολογία, ώστε να συμβεί αυτό σήμερα, διότι ο ελληνικός λαός δεν έχει παύσει να πιστεύει στον Κύριο ήμων 'Ιησού Χριστό. Το προτεινόμενο «πολιτιστικό» μάθημα θα παρουσιάζει την ορθόδοξη εκκλησία όχι ως ζώσα πίστη, ως αναπόσπαστο τμήμα της ζωής της πλειοψηφίας του ελληνικού λαού, αλλά σαν κάτι το οποίο αναφέρεται στο παρελθόν και στο περιβάλλον, σχετίζεται δηλαδή με την ιστορία και με τη μνήμη του ελληνικού λαού, γραπτά και καλλιτεχνικά. Τέτοιο μάθημα δεν θα συμβάλλει στην «ανακίνηση» του «έσθωθεν ανθρώπου», όπως έχει ως σκοπό της η ορθόδοξη χριστιανική παιδεία! Θα διδάσκει την ορθόδοξη πίστη και ζωή σαν νεκρή θρησκεία, όπως περίπου διδάσκουμε σήμερα την αρχαία ελληνική θρησκεία του δωδεκαθέου.

Υποσημειώσεις: 7. Την αλήθεια για τον όρο «ομολογιακό» μάθημα έχουμε επισημώσει άποσφραγισμένα. Στους όρους «κατηχητικό» και «κατηχητής» θα αναφερθούμε παρακάτω. 8. Γι' αυτό θα πρέπει οι θεολόγοι να έχουν προσεχωθεί στην όπου αδιόριστο εκπαιδευτική οδηγία στην εκδίκηση του συμβουλευτικού παιδαγωγού. 9. Εάν κάποιος έχει λάβει πτυχίο ορθόδοξης χριστιανικής θεολογίας και παρ' όλα αυτά αφεστέα να αυτοαποκαλείται «θρησκευτικός» ή «θρησκευτικόλογος», πρέπει να συνειδητοποιήσει, ότι όφειλε να πραγματοποιήσει οποδοδήποτε τέσσερα επιπλέον εξάμηνα σπουδών, ώστε να λάβει και αυτή την ειδικότητα. Έτσι λοιπόν, εάν μετατραπεί το μάθημα σε θρησκευτικό, η αμετάσθη συνέπεια θα είναι ότι σχεδόν όλοι οι πτυχιούχοι ορθόδοξης θεολογίας θα κηρύξουν ανεπαρκώς για την διδασκαλία του μαθήματος αυτού και θα κληθούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους, ώστε να κατοχυρώσουν τα εργασιολογικά τους δικαιώματα. 10. Θα είχαμε και εδώ πολλά στοιχεία, τα οποία θα οδηγούσαν σε μάθημα καθαρά εργασιολογικό, άποκομμένο από την εμπειρία.

11. Περβλ Β' Κορ. 4,16, Έφεσ. 3,14-17. Εύαγγ. Στ. Πονηρός Δρ Θ., Μ.Φ.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ 8 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2010 Απόστολος: Α' Κορ. θ' 2 – 12 Εύαγγέλιον: Ματθ. ιη' 23 – 35 Ήχος β' — Έωθινόν: ΙΑ' ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

ΔΥΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Στην παραβολή του άπληχτου οφέλετη βλέπουμε δύο ανθρώπους εντελώς διαφορετικούς. Είναι ο σπλαχνικός βασιλιάς, πού, όταν διαπιστώνει ότι ο δούλος του ήταν αδύνατο να επιστρέψει το μεγάλο χρέος, του το χαρίζει. Η πράξη του αυτή φανερώνει την ανωτερότητα, πού είχε, αλλά και την ευαισθησία, πού κομοούσε την καρδιά του. Ήταν άνεγκικός ο βασιλιάς, γι' αυτό και δεν έδωσε μεγάλη σημασία στο ποσό, πού του όφειλε ο δούλος του. Δεν ξέρω πόσο είναι προετοιμασμένοι οι σημερινοί χριστιανοί να μμηθούν το βασιλιά της παραβολής και να χάρισουν χρηματικά ποσά στους άδελφούς, οι οποίοι για τόν έλπρη ή βήτα λόγο δεν μπορούν ή δεν θέλουν να τούς τα άπληξώσουν.

Τό άλλο πρόσωπο ήταν ο δούλος, ο όποιος, παρόλο πού ό βασιλιάς του είχε χάρισει δέκα χιλιάδες τάλαντα, έδειξε άπαραδέκτη συμπεριφορά στο σύνδουλό του, πού του χρωστούσε τό μικρό ποσό τών δέκα θηναρίων. Τό λογικό ήταν νά επαναλάβει και αυτός εκείνο, πού έκανε γι' αυτόν ο βασιλιάς. Καί όμως! Αποδειχτηκε κακόψυχος και άσπλαχνος.

Ένας έπίσκοπος, σχολιάζοντας τη συμπεριφορά τού άπληχτου δούλου, σημειώνει: «Δέν είναι εύκολο να συγχωρήσεις τόν άλλο για ό, τι σοú έκαμε, όταν ζεις και κινείσαι στο ίδιο επίπεδο με αυτόν. Όταν αναπέσεις τόν ίδιο μουλυμένο από τήν εμπάθεια δέρα είναι αδύνατον να παραβλέψεις τά σφάλματα τού άλλου. Διαρκώς θά στριφογυρίζει μέσα σου ή μορφή και τό φταίξιμό του φταίχιου».

Σε αυτή την περίπτωση και σε άλλες παρόμοιες πρέπει οι χριστιανοί να έχουν υπόψη τους τό παράδειγμα τών Αγίων. Αυτοί ανοίγουν τό δρόμο, πού πολλές φορές οι άνθρωποι του κόσμου άγνοούν. «Στη ζωή τών Αγίων, λοιπόν, διακρίνουμε ένα θαυμαστό συνδυασμό, συνδυάζονται τήν αυστηρότητα με τήν επείκεια. Ήσαν άγεγκοί απέναντι στον έαυτό τους, αυστηροί κριταί τών δικών τους λαθών και επεικείς έναντι τών άλλων. Κατηγορούν και μμφορνται τόν έαυτό τους, δείχνουν όμως μεγάλη κατανόηση στα σφάλματα και τίς πτώσεις τών άλλων. Τούς δικαιολογούν. Τούς συγχωρούν. Προσεύχονται γι' αυτούς. Ο συνδυασμός αυτός δέν είναι καθόλου τυχαίος. Οφείλεται στο γεγονός ότι οι Άγιοι ήσαν στενά ενωμένοι με τη Χάρη του φίλανθρωπου Χριστού. Από Έκεינוν άντλούσαν εμπνεύσεις και δυνάμεις, Ανεβαίνοντες πνευματικά, κατανούσαν και συγχωρούσαν...» λέει ο ίδιος έπίσκοπος.

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ (ΠΟΠΟΒΙΤΣ) ΤΟΥ ΝΕΟΥ

Υπό του κ. Jean-Louis Paliere

(2ov)

Αν ή σκέψις του οσίου Ιουστίνου παρουσιάζει κάποια πρωτοτυπία, τούτο όφείλεται εις τήν αρνητική του στάση έναντι του Ουμανισμού. Εν τούτοις, όφελουμε να όμολογήσουμε ότι ο άγιος Ιουστίνος μένει πάντοτε και εν πάσει απόλυτως πιστός εις τήν αυθεντικήν παράδοσιν τών αγίων Πατέρων της Εκκλησίας, γεγονός όπου φαίνεται ήδη ως όλοκληρωτική ρήσις μεθ' όλων των προσπαθειών άναπροσαρμογής και έκσυγχρονισμού περι τήν έκφρασιν της χριστιανικής πίστεως, τσόν συνηθούς επί των ημερών μας. Υπογραμμίζω άκαταπαύτως τήν παραδοτικότητα τής ανθρωπότητας έναντι τής κλησιν του ανθρώπου να ενωθεί μετ' του Σώματος του Θεανθρώπου, δηλαδή μετ' της Εκκλησίας, υπενθυμίζων τήν λογικότητα ήμων, ο άγιος Ιουστίνος αποδεικνύεται πιστός διδοχος του αγίου Μαξιμου του Όμολογητού και τών Καππαδοκών πατέρων, καθώς και όλης τής παραδόσεως τών αγίων Πατέρων της Εκκλησίας, τών διασυγχρωτών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Κατ' αυτόν τόν τρόπον μως προσφέρει τά μέσα προς άπύθνην και πλήρη μάκρυνσιν άφ' ήμων τής παραφροσύνης και τής πλάνης τής Δύσεως.

Επομμένως, ο τρόπος διά του οποίου ο όσιος Ιουστίνος χρησιμοποίησε τούς άγιους Πατέρας είναι, τρόπον τινά, ιδιαίτερος και άποκαλυπτικός: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω κατ' εξακολούθησιν όδηγείται εις εμπάθυνσιν επί τού ουσιαστικού νοήματος αυτών. Ο άγιος Ιουστίνος μετέφραζεν εκ τών έσων τήν παράδοσιν της Εκκλησίας, δια να έπαύη τήν άλθησι εξομοίωσιν τής ίδιας του σκέψης προς τήν παράδοσιν αυτήν. Επωφελετό πάντοτε τούς άγιους Πατέρας, διότι εύρισκεν εις αυτούς τήν ίδιαν και μοναδικήν έκφρασιν τής Εκκλησίας. Κατ' αυτόν, ή σκέψις τών αγίων Πατέρων είναι πάντοτε υλικόν διαχρονικόν, είναι διεργασία τών πηγών μετ' τών εκάστοτε τρεχόντων πνευματικών ρευμάτων, τών έπανορθώσεων, τών δυσχερειών, τών διαφοροποιήσεων και τών διαμορφώσεων, τών διαφορών σχολών και τών επί εποχών μας. Η διδασκαλία τού άρχιζει πάντοτε δια τής φράσεως: «Όυτός ο Άγιος διδάσκει ήμεις ότι...», έκφρασις επαναλαμβανόμενη συχνάς μετ' τινος ιδιαιτερότητος δια τήν αγιότητα εκάστου Πατρός και τήν θέαν, τήν αποστολήν, τήν όποιαν ένεπαιστέθη εις αυτόν ή θεία Πρόνοια χάριν άποκαλυπτικής: χρησιμοποίησε αυτούς δια να τού διδάξουν εν τή προσευχή τήν εμπνευσμένην αυτών διδασκαλίαν, τήν όποιαν ή Εκκλησία άνεγνωρίσεν εις αυτούς τους ιδιαιτέρως χάρισμα αυτών. Πολλάκις εις τά κείμενα του διατρέχουν – δίχως να διατυπώνεται όλοπόσο σαφώς – κάποιες λεπτομέρειες εκ τής αναγωγής των Πατερικών κειμένων, δια να χρησιμοποιή τήν κεντρικήν αυτών ιδέαν, τήν όποιαν και επαναλαμβάνω